

B.A. B.Ed. (Semester – VI) Examination, April/May 2018

MARATHI

रससिद्धांत आणि साहित्य समीक्षा (पेपर – १२)

(Rasa Theory and Literary Criticism – Paper – XII)

Duration : 2 Hours

Total Marks : 70

१. खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा :

१५

अ) अष्ट सात्विक भाव म्हणजे काय ते सोदाहरण सांगा.

ब) स्थायी भाव म्हणजे काय ? त्यांची नावे लिहा.

क) रससंख्या किती मानावी ?

ड) 'नाट्यभाव' ही संकल्पना स्पष्ट करा.

इ) हनुला आत्याच्या घरी आलेले कोणतेही दोन अनुभव सांगा.

२. खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा :

१५

अ) समीक्षेच्या कोणत्याही दोन व्याख्या लिहा.

ब) 'तटस्थता' हा उत्तम समीक्षकाचा महत्त्वाचा गुण का मानला जातो ?

क) समीक्षेतील 'मूल्यमापन' या घटकाचे महत्त्व कोणते ?

ड) मानसशास्त्रीय समीक्षापद्धतीचे विशेष सांगा.

इ) 'बालकाण्ड' मध्ये शिक्षणविषयक कोणता दृष्टीकोन दिसून येतो ?

३. अ) भरताचे रससूत्र सविस्तर स्पष्ट करा.

१०

किंवा

आ) भट्ट लोल्लट व अभिनवगुप्त यांच्या रसविषयक उपपत्त्या उलगडून दाखवा.

४. अ) समीक्षेची प्रक्रिया तिच्या विविध प्रयोजनांसह स्पष्ट करा.

१०

किंवा

आ) उत्तम समीक्षकाकडे असाव्या लागणाऱ्या विविध गुणांवर विवेचक भाष्य करा.

५. अ) चरित्रात्मक समीक्षेचे स्वरूप सांगून तिचे गुणदोष विशद करा.

१०

किंवा

आ) 'आस्वादक समीक्षापद्धती ही शास्त्रापेक्षा कलेकडे अधिक झुकते', असे का म्हटले जाते ?

६. अ) काकांच्या 'ठिकाण' प्रेमाचे व तीर्थाटनाच्या ऊर्मीचे मानसशास्त्रीय समीक्षापद्धतीनुसार विश्लेषण करा.

१०

किंवा

आ) 'हनूची आई ही साठ-सत्तर वर्षापूर्वीच्या ग्रामीण स्त्रीचे प्रतिनिधित्व करते' - समाजशास्त्रीय समीक्षापद्धतीनुसार सोदाहरण भाष्य करा.